

מאור עינים

חידושי תורה על הפרשה

גליון מס' 11

וישב - מקץ - ויגש תשפ"ג

וישב שנה", אך אחרי שראה שיוסף רוצה לאסור רק את בנימין, הבין שזה רק עלילה.

מז, לג ועתה ישב-נא עבדך תחת הנער עבד לאדני, והנער יעל עם-אחיו.

לכאורה זה גם עצה שתצער את יעקב אביהם, אך אמר כן שלא היה לו בררה אחרת.

מז, כד וישלח את אחיו וילכו, ויאמר אליהם אל תרגזו בדרך.

בגמ' בתענית (דף י:): 'אל תרגזו בדרך', במתניתא תנא אל תפסיעו פסיעה גסה וכו' דאמר מר פסיעה גסה נוטלת אחד מחמש מאות ממאור עיניו של אדם.

נ"ל ע"פ מ"ש רש"י בפר' ויצא (כט, א), 'וישא יעקב רגליו, משנתבשר בשורה טובה שהובטח בשמירה נשא לבו את רגליו ונעשה קל ללכת.

וגם כאן יוסף חשש שהאחים ששמעו את הבשורה הטובה שהינו בחיים, יישא לבם לרוץ בקלות לאביו בפסיעות גסות ולבשר לו על כך, ולכך הזהיר אותם ע"ז.

מז פו ויקחו את-מקניהם ואת-רכושם אשר רכשו בארץ כנען ויבואו מצרימה, יעקב וכל-זרעו אתו.

כתב רש"י, אבל מה שרכש בפדן ארם נתן הכל לעשו בשביל חלקו במערת המכפלה, אמר נכסי חוצה לארץ אינן כדאי לי, וזהו אשר כריתי לי, העמיד לו צבורין של זהב וכסף כמין כרי ואמר לו טול את אלו.

לכאורה, ע"י שקנה חלקו במערת המכפלה, הוא כבר נהנה מנכסי חוץ לארץ. ונ"ל, שבקניית קבר לא היה מקפיד לקנות בכסף של חו"ל.

לז, ח ויאמרו לו אחיו המלוך תמלוך עלינו אם משול תמשל בנו, ויוסיפו עוד שנא אתו על חלומותיו ועל דבריו.

צ"ב שאמר חלומותיו בלשון רבים, והרי עדיין לא סיפר לאחיו רק חלום אחד.

ויתכן לפרש שמה שאמר חלומותיו בלשון רבים, זה הולך גם על החלום השני, אף שהוא נזכר אח"כ.

מקץ

מג, לד וישא משאת מאת פניו אליהם ותרב משאת בנימין ממשאת כלם חמש ידות, וישתו וישכרו עמו.

כתב רש"י, חמש ידות, חלקו עם אחיו, ומשאת יוסף ואסנת ומנשה ואפרים.

נ"ל שאסנת מנשה ואפרים ראו שיוסף נתן לבנימין את המשאת שלו, לכן גם הם הביאו את המשאת שלהם לבנימין, שרצו לכבד בכך את יוסף, שהרי את בנימין הם לא הכירו.

ויגש

מז, יח ויגש אליו יהודה וגו'.

הק' המפרשים, מה הטענות של יהודה על יוסף, הרי הוא עצמו אמר פסק הרבה יותר גרוע, כמ"ש קודם (ט"ז) "הננו עבדים לאדוני גם אנחנו גם אשר נמצא הגביע בידו", ויוסף הקל עליו ואמר לו (י"ז) "ויהאמר חלילה לי מעשות זאת, האיש אשר נמצא הגביע בידו הוא יהיה-לי עבד ואתם עלו לשלום אל אביכם?"

ושמעתי ליישב, שבהתחלה חשב יהודה שהגיע הזמן מה שהקב"ה אמר לאברהם אבינו בברית בין הבתרים (לך לך טו, יג) "כי-גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אותם ארבע מאות